

SJÆLEN SKABES AF TIDENS TAND

FOTO: HENRIK NIELSEN

SELV OM DET TEKNISK ER MULIGT, BØR MAN IKKE SLETTE DE SPOR, TIDEN HAR AFSAT PÅ ET MØBEL, DER TRÆNGER TIL EN KÆRLIG HÅND: DEN DAGLIGE SLIDTAGE – MÅSKE GENNEM ÅRHUNDREDER – ER MØBLETS SJÆL.

SKAL DER FREMBRINGES ET NYT STYKKE FINÉR – I PALISANDER EKSEMPELVIS – GÅR ANDERS ABILDGAARD I SINE GEMMER OG FINDER ET NYT STYKKE, DER PASSER I LØD OG ÅRETEGNING. BILLEDET ER EN DETALJE AF MØBLET PÅ DET STORE BILLEDE – ET MØBEL FRA ANDEN HALVDEL AF 1700-ÅRENE.

Vist er det et fornemt håndværk at kunne føre tilbage – at få en bygning eller et møbel til at fremstå som nyt. Men det er ikke det, der tænder møbelkonservator Anders Abildgaard. Han vil i stedet fortælle en historie – møblets historie. Der kan være tale om et gammelt bord med spor efter træskoene på bjælken mellem bordets ben, rande og pletter på bordpladen eller blot den patina, som dagligt slid, vind og vejr nu en gang fører med sig.

»Oftentimes kan vi afdække et kapitel af et møbels historie, som ejeren ikke engang kendte,« fortæller Anders Abildgaard (42). »Den klassiske episode er selvfølgelig den om rejseskrinet med en skuffe, der sad fast. Den viste sig at indeholde rejsebrevne forfattet af den nuværende ejers oldefar.«

– Eller den om spisestuen, hvis ejer nok mente, at hans far havde købt direkte af Finn Juhl, og som viste sig at være en prototype fra Snedkernes Efterårsudstilling i 1948.

Møbelkonservatorens kundegrundlag er bredt – fra istandsættelsen af de gyldne spejle i Frederik VIII's Palæ for den daværende Slots- og Ejendomsstyrelse til hr. og fru Danmarks arvestykker. Henset til omsætning fylder de offentlige kunder mere og mere, men han holder meget af dialogen med de private kunder – kunder, der ofte vender tilbage med nye projekter.

PILESPIDSERNE

Vejen frem til etableringen af det hyggelige værksted i en kælder på det ydre Østerbro – som Anders Abildgaard deler med en keramikonservator – har været brolagt med sammenfald vundet om en rød tråd: Interessen for historie, ønsket om at arbejde med hånden og lysten til et kreativt virke.

Efter forgæves at have søgt optagelse på Konservatorskolen i København blev han knyttet til købstadsmuseet Den Gamle By i Århus. Det blev til en læreplads som møbelsnedker – en uddannelse, der kunne være et fint af-

sæt ved et nyt forsøg på at blive optaget på Konservatorskolen, hvilket viste sin rigtighed. Under konservatoruddannelsen erfarede han, at hans hu stod til *recente* ting – i modsætning til arkæologiske jordfund.

Første stop efter uddannelsen var hos auktionshuset Lauritz.com (»en spændende tid, hvor jeg lærte en masse om kundehåndtering!«), hvorpå fulgte tiden på Rosenborg, der befandt sig midt i en forvandlings- og fornyelsesproces op til 400 års jubilæet i 2006.

»Jeg elskede det – havde det fint med travlhed og stramme deadlines. Rosenborg repræsenterer det ypperligste håndværk, der kan præsteres – alt inventar er jo enten fyrstegaver eller indkøbt af Kongehuset selv. Inventaret er en parade; det står som funkende nyt, og her er det konservatorens opgave at få det til at forblive sådan,« fortæller Anders Abildgaard, der i disse år lærte alt om høje dokumentationskrav.

Da Rosenborg genåbnede, var det som et wakeup-call for Anders Abildgaard: Hvad nu? Han påbegyndte kandidatstudiet på Konservatorskolen og at påtage sig små, selvstændige opgaver som et supplement til SU'en. Men som det så ofte sker, tog de selvstændige aktiviteter over, og samme år åbnede han sit værksted.

»Gennem alle årene har jeg opkøbt og klunset mig til værktøj, og værkstedet var så godt som fuldt udrustet fra starten.«

NETVÆRKET

Ud over ønsket om at fortælle møblets historie er hans drivkraft at skabe det netværk af specialiserede håndværkere, der kan bidrage med hver deres ekspertise til løsningen af en opgave. Måske kunne Anders Abildgaard godt klare et låsetøj selv – men det er nu mere i møblets egen ånd at gå til den håndværker, der har forstand på låsetøj. Det er både i overensstemmelse med møblets oprindelige tilblivelseshistorie, en del af kundeoplevelsen,

SOM VI ANDRE HAR SMÅ ÆSKER MED SKRUBER OG MØTRIKKER TIL ENHVER LEJLIGHED, RÅDER ANDERS ABILDGAARD OVER EN ALSIDIG SAMLING AF SMÅ TRÆSTYKKER I ALVERDENS TRÆSORTER.

ANDERS ABILDGAARDS VÆRKSTED MÅ FÅ MUNDVANDET TIL AT LØBE HOS ENHVER, DER ER VILD MED GODT VÆRKTØJ.

UDSNIT AF EN LÅGE FRA NAPOLEON III-MØBEL UDSMYKKET EFTER DEN SÅKALDTE BOULETRADITION FRA STARTEN AF 1700-ÅRENE MED MASSER AF MESSING OG SKILDPADDESKJOLD.

og så er det et spørgsmål om at kunne levere høj kvalitet. »Jeg håber at medvirke til at skabe en vis sans for møbler og det håndværk, de repræsenterer« siger Anders Abildgaard.

Den indledende dialog med kunden er naturligvis fundamentet for enhver opgaveløsning: Hvad er kundens forventninger – hvilket slutresultat ønsker han?

LÆSETID

»Kunden har altid ret, men jeg prøver så vidt muligt at rådgive om, hvad jeg mener er rigtigst. Det gælder i særdeleshed spørgsmålet om at bevare spor af møblets historie – pletter, rande eller slidmærker. Kunsten kan også være at gå så langt i afrensningen, at kun kunden og jeg kan se disse spor,« forklarer Anders Abildgaard, der følger ICOM's etiske regelsæt for istandsættelse og konservering. ICOM er en international sammenslutning af museer, og med de etiske regler følger en række normer og standarder for, hvordan man bør gebærde sig som konservator.

Efter dialogen følger en tid alene med møblet – møblet skal "læses". Anders Abildgaard tager billeder undervejs, taler med kunden på ny, og så kan der afgives tilbud – ikke før.

På værkstedet netop nu står et skab – måske en overdel af et chatol, måske et selvstændigt møbel bygget oven på et ukendt understel. Anders Abildgaard daterer møblet til anden halvdel af 1700-tallet; det er et rokokomøbel – et klassisk et af slagsen med sit fine, karakteristiske rammeværk. Under "læsningen" aflurer han, om møblet er industrielt eller præ-industrielt, han finder de små fejl, der uvægerlig er, og afslører eventuelle reparationer i løbet af dets historie.

NY FINÉR

Møblet er belagt med savskåret finér i palisander på et blindtræ – måske fyrretræ. Anders Abildgaard afrensner et lille stykke på en skuffe for at afgøre glans og original farve.

En del af finéren er slået af, og det betyder frembringelse af nye stykker. I sine gemmer opbevarer Anders Abildgaard en mængde skarringsstykker og finder på forunderlig vis et stykke, der passer i farve og åretegning. Ellers trækker han på sit netværk af kolleger, der tilsammen har op imod et par hundrede vedprøver at vælge fra.

ANDERS ABILDGAARD: »JEG HÅBER AT MEDVIRKE TIL AT SKABE EN VIS SANS FOR MØBLER OG DET HÅNDVÆRK, DE REPRÆSENTERER.«

Palisandertræet skæres ud med en sav, hvorpå stykket pudses plant. I det omfang, træet ikke bliver helt plant, kan der reguleres på limen nedenunder. Her skal bruges animalsk lim, som man gjorde det frem til omkring 1910. Bruger man moderne snedkerlim, så holder den ganske enkelt ikke.

Det rigtige overfladeudtryk når han enten med en overfladebehandling – eller en højfeldssol; således sikrer han, at træet bleges og ligner forlæggat. Fra omkring 1800 er dét den historisk korrekte overfladebehandling – inden da var det typisk voks eller olie.

Med afrensning, udlusning og reparationer når han således frem til sit resultat.

»Jeg vedlægger ofte billeder fra processen, når jeg er færdig og kan selvfølgelig også udarbejde en egentlig rapport, som man ville gøre ved et museumsstykke,« forklarer Anders Abildgaard. Ved museumsstykker er dokumentationen af særlig betydning; der skal redegøres for, hvilke indgreb der er gjort – ikke mindst af hensyn til fremtidens konservatorer.

På gulvet står et projekt af den slags, man tager fat på, når ordrebogen i øvrigt er tom: En låge fra et Bou-

DIVELLO
MOBIL SIKKERHEDSMAKULERING

Nyager 6 - 2605 Brøndby
Tlf: 43 96 71 41 - Fax: 43 96 71 51
DS/EN ISO 14001 certificeret
www.tofteng.dk

SØKVIST EL-ANLÆG A/S

Herlev Torv 26 · 2730 Herlev
Tlf 44 94 55 03 · Fax 44 94 72 71

Ålekistevej 36 · 2720 Vanløse
Tlf 38 74 20 26 · Fax 38 74 24 59

gis@soekvistdk

Alt hvad du tænder på
www.soekvist.dk

EFTERSPØRGSLEN
PÅ DET PERSON-
LIGT FORARBEJDE-
DE ER STIGENDE –
LIGESOM BEHOVET
FOR DEN GODE HI-
STORIE.

le-møbel – en dekorationsmetode fra starten af 1700-tallet – der er karakteristisk ved dets overdådige udsmykning med messing og skildpaddeskjold. Lågen her er dog fra et senere Napoleon III-møbel. Skildpaddeskjoldet er transparent, og den underliggende røde farve hidrører fra rødt papir. Skaden her skyldes en konstruktionsfejl: Enten tog snedkeren ikke højde for, at træet bevæger sig forskelligt alt efter fugtpåvirkning – eller at han af gode grunde ikke kunne vide, at møblet flere århundreder senere ville blive udsat for centralvarme med ensartet temperatur 24/7.

»Man kan ikke længere købe skildpaddeskjold, så enten må jeg finde noget antikvarisk, hvis der skal udskiftes noget, eller jeg må arbejde på det bestående,« konstaterer Anders Abildgaard.

Hans marked er forsigtigt voksende, selv om værkstedet bestemt kan mærke krisen. Men efterspørgslen på det personligt forarbejdede, sansen for det originale og behovet for en *historie* er stigende.

For hvem vil ikke høre og se en god historie?

BRIDGE

– et kortspil med intelligensen som værktøj

Du styrker din logiske sans, stimulerer din fantasi, udvikler dine samarbejdsevner og træner din psykologiske sans. Lyder det som en reklame for et lederkursus på topplan? Det er det ikke. Det er, hvad du får ud af at spille bridge – det mest geniale spil for et makkerpar.

Haandværkerforeningens Bridgeklub er alletiders sted at tage de første skridt ud i det avancerede kortspil – vel støttet af erfarne spillere: Her føler enhver sig hjemme. Bridgeklubben spiller turnering hver tirsdag kl. 19.00 i Festsalen i Håndværkerhaven 49, og sæsonen indledes den 4. september. Begyndere tilbydes træning af erfarede turneringsledere (forudsætter 4 tilmeldte). Kontakt turneringsleder Lars Gregersen (tel. 3255 9039) eller klubbens formand Poul Fogh (tel. 4588 4251 eller 5195 6088; mail: fogh.poul@gmail.com).

Vi byder nye medlemmer velkomne (øvede såvel som begyndere). Som noget nyt spilles nu om bronze-points. Kontingent pr. semester (2) er kr. 350,-.

HAANDVÆRKERFORENINGEN

Bridge

